

Hafnarfjörður
Grunnskólar Hafnarfjarðar
Skólanámskrá

SETBERGSSKÓLI

5. bekkur

Skólanámskrá Setbergsskóla

Námssvið og námsgreinar

Skólaárið 2024 – 2025

Skólanámskrá Setbergsskóla.

Útgefin 2018

Endurskoðuð 2024

Skólanámskrá er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla.

© Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar

Útgáfustaður: Hafnarfjörður.

Ábyrgð: María Pálmadóttir, skólastjóri Setbergsskóla.
Margrét Ólöf Jónsdóttir, aðstoðarskólastjóri Setbergsskóla.

Útgefandi: Setbergsskóli (Hafnarfjarðarbær)
Hlíðarberg 2
221 Hafnarfjörður

netfang: setbergsskoli@setbergsskoli.is

veffang: <http://www.setbergsskoli.is>

Efnisyfirlit

Inngangur	4
II. Skólastarf 5. bekkjar	4
II.1. Samantekt kennslu í 5. bekk.....	4
II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 5. bekk.....	5
II.3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í 5. bekk	8
II.4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf	8
II.5. Námsmat og vitnisburðarkerfi.....	9
III. Námsvið og námsgreinar	9
III.1. Matsaðferðir og matsverkfæri fyrir lykilhæfni	10
III.2. Lykilhæfni 5. bekkur	10
1. Íslenska	12
2. Erlend tungumál	20
3. List- og verkgreinar	22
4. Náttúrugreinar	28
5. Samfélagsgreinar	31
6. Skólaípróttir	33
7. Stærðfræði.....	38
7.3. Tölur, reikningur og algebra	42
7.4. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	43
8. Upplýsinga- og tæknimennt 5.bekkur	44
8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði	45
8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	46

Inngangur

Skólanámskrá Setbergsskóla er unnin út frá Aðalnámskrá grunnskóla frá 2011. Sex grunnpættir mynda kjarna aðalnámskrárinnar og liðast þeir um skipulag skólstarfsins. Þættirnir eru læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og sköpun. Skólanámskrá Setbergsskóla er grunnur að öllu skólstarfinu og fjallar um áherslur í námi og kennslu. Hún er okkar vinnuþag og segja má að skólanámskráin sé lifandi þag því hún getur tekið breytingum á milli ára því skólstarfið er þess eðlis að það er í sífelldri endurskoðun.

Skólanámskránni er skipt eftir árgöngum. Stutt ágríp er af sögu skólans í byrjun. Fyrsti kafli fjallar síðan um menntastefnu hans og skiptist sá kafli í tvennt. Kafli tvö fjallar um námssvið og námsgreinar, námsaðstæður og námsmat. Í þeim kafla eru skilgreind markmið og leiðir sem farnar eru að settu marki. Kennararnir útfæra síðan skólstarfið nákvæmar við gerð kennsluáætla, viku- og dagskipulags.

Í lokakaflanum má síðan finna í viðauka kynningu og viðmið grunnskólstarfs í Hafnarfirði.

Vor 2018 var tekin sú ákvörðun að skipta skólanámskránni niður í þrjá kafla til að gera hana aðgengilegri fyrir starfsfólk, foreldra og nemendur. Fyrsti hlutinn heitir „Kafli I. Skólanámskrá Setbergsskóla. Saga skólans og menntastefna“. Öðrum hlutanum er skipt niður á tíu árganga þar sem fjallað er um í hverjum árgangi fyrir sig, grunnpætti menntunar, námssvið og námsgreinar, lykilhæfni, metanleg hæfniviðmið, leiðir og námsmat. Kafli þessi er grunnur að skólstarfinu og getur verið breytilegur milli ára þar sem sífelld er verið að endurskoða hann. Við notum samskiptaforritið Mentor m.a. til að halda utan um mat á vinnu nemenda þar sem foreldrar geta fylgst með framgöngu barna sinna. Að lokum er þriðji hlutinn sem heitir „Viðauki A – G. Kynning og viðmið grunnskólstarfs í Hafnarfirði. Skólanámskrá Setbergsskóla“.

II. Skólstarf 5. bekkjar

Hlutverk þessa kafla er að kynna fyrir skólasamfélaginu megináherslur í starfsemi bekkjar svo það sé upplýst um framkvæmd skólstarfs í bekknum/árganginum. Það er m.a. gert til að foreldrar geti verið virkir þátttakendur í námi barna sinna á grundvelli uppeldisréttar síns. Um leið kynna kennarar fagmennsku skólstarfsins til að sýna fram á faglegt inntak og samhengi milli bekkja/árganga um þau gæði sem stefnt er að í skólstarfinu.

Kaflanum er skipt í eftirfarandi hluta:

1. Samantekt kennslu árgangs
2. Áherslur grunnpáttar menntunar
3. Kennsluáætlunir og kennslugögn í árganginum
4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í árganginum
5. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs

II.1. Samantekt kennslu í 5. bekk

Kennslutímar á viku skiptast í eftirfarandi námsgreinar.

Námssvið	Námsgreinar	Tímafjöldi í skóla á viku
----------	-------------	---------------------------

1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	2 2 2 1
2. Erlend tungumál	2.1. Enska	3
3. List- og verkgreinar	A Listgreinar: 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt B Verkgreinar: 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmennt	2 1 1 1 1 1
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði	3
5. Samfélagsgreinar	5.0. Samfélagsgreinar	5
6. Skólaíþróttir	6.1. Íþróttir 6.2. Sund	2 1
7. Stærðfræði	7.0. Stærðfræði	6
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	0,5 0,5
Alls		35

II.2. Áherslur grunnpátta menntunar í 5. bekk

Í þessum árgangi eru áherslur sex grunnpátta menntunar eftirfarandi í samræmi við stefnu skólans og samhæfir áherslur skólans um forvarnir.

Áherslur grunnpátta menntunar í árgangi eru sett fram í markmiðum

Grunnpáttur menntunar	Áhersluatriði
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<p>Það er unnið með heilbrigði og velferð í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnpáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <p>Ýta undir að hollt mataræði með því að hvetja nemdur til að koma með hollt nesti að heiman og fá foreldra jafnframt til samstarfs við okkur í þeim tilgangi. Jafnframt bjóða upp á holla næringu í mötuneyti og sjöppu nemenda.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hvetja til hollrar og fjölbreyttrar hreyfingar bæði í íþróttum og öðrum námsgreinum, má þar m.a. nefna útikennslu. Eiga góð samskipti við nemendur, foreldra, starfsfólk og aðra sem að skólastarfinu koma. Það gerum við með því að vera fyrirmyndir og skapa skólabrag þar sem jákvæð og opin samskipti eru höfð að leiðarljósi. <p>Mikilvægt að nemendur fái nægjanlega hvíld og að jafnvægi sé á milli skóla og tómsunda</p>

JAFNRÉTTI:	<p>Það er unnið með jafnrétti í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikilvægt er að hver einstaklingur sé metinn á eigin forsendum og fái að þroskast óháð kyni, fötlun, búsetu, stétt, kynhneigð, litarhætti, lífsskoðunum, trúarbrögðum, tungumáli, ætterni og þjóðerni. • Fagna margbreytileikanum og líta á hann sem tækifæri fremur en hindrun. • Koma fram við alla innan skólans, jafnt nemendur sem starfsmenn, af virðingu. • Standa vörð um gildin okkar, leitast við að skilja í stað þess að dæma og hlusta og leiðbeina nemendum okkar með því að virkja þá og vekja til umhugsunar um hverja þá orðræðu sem upp kemur. • Vera meðvitaður um hvert við beinum athyglinni innan nemendahópsins og að allir séu virkjaðir. • Gæta þess að einstaklingum sé ekki mismunað eftir kynferði, kynþætti, fötlun, þjóðerni, aldri, né vegna trúar- eða stjórnmalaskoðana.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<p>Það er unnið með lýðræði og mannréttindi í árganginum þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gera nemendur ábyrga fyrir námi sínu og verkum. • Nemendur læri um rétt sinn og skyldur og að réttindum fylgir ábyrgð. • Nemendur verði meðvitaðir um mátt orðnotkunar í ræðu og riti. • Nemendur læri að bera virðingu fyrir margbreytileika mannlífsins og að virða hvern og einn eins og hann er. Nemendur geti unnið með ólíku fólki, virt skoðanir þess, tekist á við áskoranir og hugsað í lausnum. • Nemendum séu skapaðar aðstæður til umræðna þar sem rýnt er í efnið og þeir læri að ýmislegt getur legið að baki því sem virðist óskiljanlegt í fyrstu. • Nemendur læri að til þess að skapa samfélag þar sem öllum líður vel þurfum við að vera samábyrg, geta sýnt umhyggju fyrir öðrum og vera meðvitað og virkir þátttakendur í skólasamfélaginu. • Nemendur læri um mátt lýðræðis. T.d. að með lýðræði getur maður komið skoðunum sínum á framfæri, kosið um ýmis mál og lært þannig að meirihlutinn ræður. Þannig læra nemendur að axla ábyrgð.
Grunnþáttur menntunar	Áhersluatriði
LÆSI:	<p>Það er unnið með læsi í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ýta undir víðtækan skilning á læsi s.s. umhverfislæsi, tölvulæsi, stafrænt læsi, tæknilæsi, fjölmiðlalæsi og en hvetja jafnframt til bóklestrar og að nemendur geti lesið sér til gagns.

	<ul style="list-style-type: none"> • Allir kennarar skólans leggja sig fram um að búa nemendum þær aðstæður að þeir verði læsir á umhverfi sitt og geti lesið sér til gagns í viðtækum skilningi. • Læsi snýst um sköpun merkingar sem á sér stað í samskiptum nemenda við þá sem þeir umgangast og í því umhverfi sem þeir búa við. Skólinn þarf að byggja á þeim grunni og styrkja enn frekar bæði undirstöðurnar og það sem byggt er ofan á með því að virkja nemendur í lærdómsferlinu. • Vera læs á náttúru, umhverfi, menningu og aðstæður. • Vera læs á mannleg samskipti/samfélagið og með því að vera læs á sjálfan sig þá læra nemendur smátt og smátt að þekkja muninn á eigin hugmyndum og annarra og virða þær. • Leggja áherslu á gott samstarf við heimilin í tengslum við læsi og auka skilning þeirra á mikilvægi að virkja nemendur í lærdómsferlinu. Nemendur lesi reglulega heima og skólinn fræði foreldra um læsi og merkingu þess. • Styðja við nemendur sem kljást við sértæka lesörðugleika.
SJÁLFBÆRNI:	<p>Það er unnið með sjálfbærni í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skapa samábyrgt samfélag innan skólans þar sem allir eru virkjaðir og skoðað saman hvort allir hafi möguleika á þátttöku í því sem við erum að gera. • Gera nemendur meðvitaða um þeirra þátt í daglegri umgengni innan skólans; flokka rusl og stefna að því að hafa sem minnst af því, nota fjölnota umbúðir fyrir mat og drykki, hvetja til orkusparnaðar (slökkva ljós, fygjast með hita á ofnum eftir veðurfari, notkun á vatni, sápu og papír, skoða hvernig við ferðumst til og frá skóla). • Nemendur læri hvernig hlutir verða til og hvaðan þeir koma og hvert þeir fara. • Skapa samfélag þar sem skólinn, heimilin, mötuneytið, foreldrafélagið, félagsmiðstöðin, leikskólinn vinna saman og eru upplýstir um stefnu skólans. • Nemendur öðlist skilning á samþili umhverfis, félagslegra þátta og efnahagsþróunar; það skiptir máli að við nýtum auðlindir okkar skynsamlega og að nemendur átti sig á hringrásum og lögmálum náttúrunnar.

SKÖPUN:	<p>Það er unnið með sköpun í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leyfa öllum að njóta sín og leggja áherslu á það í vinnu með nemendum að ferlið skiptir jafn miklu máli og afraksturinn. • Fá tækifæri til að uppgötva og tengja við fyrri þekkingu ásamt því að átta sig á því að sköpun byggir líka á gagnrýnni hugsun sem opnar nýjar leiðir til að nálgast viðfangsefnið. • Fá tækifæri til að ígrunda skoðanir og öðlast eigin sýn á heiminn. • Ýta undir skapandi hugsun í öllum námsgreinum og virkja hugann til að leita fljölbreyttra leiða til lausna. • Leitast við að vera opinn fyrir hugmyndum nemenda svo þeir verði óhræddir við að segja frá, prófa sig áfram, að vera forvitnir og ígrunda. • Nálgast námsefnið í gegnum leik og tjáningu bæði leikræna, sjónræna og myndræna. • Örva ímyndunaraflíð og vera tilbúin að nota bæði efnivið og umhverfi á sem fjölbreyttastan hátt til að ýta undir sköpunargleði nemenda. • Þjóða upp á fjölbreytt og krefjandi verkefni sem miða við reynslu og þroska nemenda
---------	--

II.3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í 5. bekk

i. Kennsluaðstæður

Kennt er í heimastofu nemenda, í sérkennslustofum, á nemenda gangi og á svæðum fyrir framan heimastofur. Nemendum er einnig skipt í hópa í verklegum greinum og þá er kennt í tilheyrandi stofum.

ii. Kennsluáætlanir

Kennarar skipuleggja grófa áætlun yfir skólaárið og út frá þeim vinna þeir vikuáætlanir og heimavinnuáætlanir.

iii. Náms- og kennslugögn

Í skólastofunni eru kennslugögn sem nýtast árganginum best. Kennslugögn er jafnframt hægt að sækja í námsgagnaver og á bókasafn eftir viðfangi í hvert sinn.

Námsbækur og almenn kennslugögn skóla:	<ul style="list-style-type: none"> • Allar nauðsynlegar náms- og kennslubækur (sjá viðkomandi námsgreinar). • Aðgangur að tölvum og hugbúnaði í skóla eftir þörfum.
Ritföng nemenda og persónuleg hjálpargögn sem nemendur þurfa að hafa/eiga á hverjum tíma:	<ul style="list-style-type: none"> • Öll námsgögn s.s. skriffæri, stílabækur og möppur fá nemendur í skólanum sér að kostnaðarlausu.

II.4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf

Gott samstarf við heimilin er lykillinn að farsælu námi og velferð barnanna í skólanum og er sú samvinna mikilvægur hluti af starfi kennara. Á haustin eru haldnir fundir sem skipulagðir eru af umsjónarkennurum og faggreinakennurum í samstarfi við stjórnendur skólans. Tilgangur þessara funda er að stilla saman

strengi, fara yfir markmið með skólagöngunni og ýmis hagnýt mál sem mikilvægt er að ræða. Á þessum haustfundum er líka markviss fræðsla í ákveðnum árgöngum sem skipulögð er í samvinnu við foreldrafélag skólans. Tvisvar á ári boða umsjónarkennarar foreldra í einstaklingsviðtöl ásamt börnum þeirra þar sem farið er yfir námsframgöngu, líðan og samskipti. Á þessum dögum eru faggreinakennarar jafnframt til viðtals. Mikilvægt er í þessari samvinnu að skólinn veiti upplýsingar um gengi og líðan nemenda en jafnframt að foreldrar geri slíkt hið sama. Kennarar eru með viðtalstíma í töflu, setja inn upplýsingar inn á Mentor og tölvupóstsamskipti eru jafnframt mikið notuð. Kennarar vinna heimavinnuáætlanir og sendir eru póstar um það sem verið er að gera í skólanum. Jafnframt eru upplýsingar settar inn á heimsíðuna um skólastarfið.

Í sumum tilvikum eru teymi um ákveðna nemendur til að styðja enn frekar við þá. Innan skólans starfar skólaráð undir stjórn skólastjóra sem og foreldrafélag. Hlutverk þess er að styðja við skólastarfið, efla tengsl heimila og skóla og stuðla þannig enn frekar að velferð nemenda.

Nánar um foreldrasamstarf og upplýsingagjöf er að finna í A hluta skólanámskrár – starfsáætlun.

II.5. Námsmat og vitnisburðarkerfi

Námsmat í bekknum greinist í þrennt, leiðsagnarmat, stöðumat og lokamat (út frá hæfniviðmiðum).

Framkvæmdin í árganginum er með þessum hætti:

a. Leiðsagnarmat.

Leiðbeinandi námsmat, leiðsagnarmat, fer fram reglulega yfir allt skólaárið í öllum námsgreinum. Í því felst að kennarar nota ýmsar leiðir til að styðja við og leiðbeina nemendur að ná árangri. Er það misjafnt eftir aldri nemenda hvaða leið er farin við námsmatið. Nánari útlitun á námsmatsleiðum er að finna í Skólanámskrá Setbergsskóla – námsvið og námsgreinar þar sem fjallað er um hvern árgang fyrir sig.

b. Stöðumat.

Stöðumat fer fram 2 sinnum á skólaárinu með viðtali nemanda og foreldra með umsjónarkennara. Tilgangur stöðumatsins er að veita mat á stöðu nemenda til þeirra sjálfra og aðstandenda þeirra, til að hjálpa þeim til að ná frekari árangri í náminu.

c. Lokamat:

Lokamat fer fram í lok skólaárs þar sem nemandi fær mat á vinnu sinni yfir skólaárið.

Meginmarkmið þess er að veita nemanda yfirsýn yfir stöðuna hjá sér við lok skólaárs og gefa honum vitnisburð fyrir frammistöðu.

III. Námsvið og námsgreinar

Í þessum hluta námskrárinnar er kynnt áætlun um það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram á skólaárinu í bekknum/árganginum. Aðalnámskrá grunnskóla skiptir viðfangsefnum skólastarfsins í átta skilgreind námsvið og eitt opið (val) en hverju námsviði heyrja mismargar námsgreinar. Fyrir hvert námsvið eru gefin út hæfniviðmið, námshæfni, fyrir 4., 7. og 10. í aðalnámskrá en skólar útfæra fyrir aðra árganga. Sömu leiðis er lýst áherslum í hverri námsgrein árgangs og flokkað eins og tilheyrir hverju námsviði. Megintilgangur þess er að skýra þær væntingar og áherslur sem eru í náminu svo stefnt sé að sameiginlegu markmiði í skólastarfinu sem öllum sé ljós.

Í einhverjum tilvikum fá sumir nemendur sérstakt námsefni sem hæfa þeim betur en námsefni bekkjar og fá því sína eigin námskrá (að hluta a.m.k.) sem er nefnd einstaklingsnámskrá. Hún er utan þessa plagg og unnin í hverju tilviki í samráði við aðstandendur viðkomandi nemenda eftir því sem við á.

III.1. Matsaðferðir og matsverkfæri fyrir lykilhæfni

Lykilþættir	Matsverkefni	Matsaðferðir	Matsverkfæri
Tjáning og miðlun	<ul style="list-style-type: none"> Leikrit Kynningar Bekkjarsamræður 	<ul style="list-style-type: none"> Leiðsagnarmat Kynningamat Bekkjarumræðumat 	Gátlistar með atriðalistum um gæði tjáningar og miðlunar.
Skapandi og gagnrýnin hugsun	<ul style="list-style-type: none"> Umræður Skrifleg verkefni 	<ul style="list-style-type: none"> Leiðsagnarmat Framlag í persónulegum verkefnum. Þátttaka í umræðum. 	Mat á verkefnum
Sjálfstæði og samvinna	<ul style="list-style-type: none"> Hópavinna Sjálfstæð verkefni Frímínútnaþátttaka 	<ul style="list-style-type: none"> Leiðsagnarmat Þátttaka í hópastarfi Lausn persónulegra krefjandi verkefna. 	Mat á hóp- og einstaklingsverkefnum.
Notkun og beiting upplýsinga	<ul style="list-style-type: none"> Skrifleg verkefni Umræður Upplýsingaleit Framsetning og afurðir í forritum sem notuð eru í námi 	Leiðsagnarmat	Leiðsögn Markmiðasetning Eftirfylgni
Ábyrgð á eigin nám	<ul style="list-style-type: none"> Heimanám Virkti í tímum Verkefnaskil 	Leiðsagnarmat Samtal og samstarf á milli heimilis og skóla.	Virknimat í tímum Mætingaskráningar Heimanámsskráningar

III.2. Lykilhæfni 5. bekkur

Lykilhæfni	2a. Hæfniviðmið fyrir lykilhæfni	2b. Matslýsingar fyrir A-D kvarða			
	Við lok skólaárs getur nemandi:	A	B	C	D
TJÁNING OG MIÐLUN	<ul style="list-style-type: none"> tjáð hugsanir og tilfinningar sínar og sett þær fram eins og á við hverju sinni verið virkur hlustandi og tekið tillit til skoðana annarra lagað tjáningu sína að viðmælendum og notað algengan orðaforða sem tengist umfjöllunarefni hverju sinni skipulega og á skýran hátt gert grein fyrir skoðunum sínum, hugsunum, tilfinningum og þekkingu eftir því sem við á hverju sinni 	Tjáð hugsanir sínar og tilfinningar á öruggan og skipulegan hátt og beitt orðaforða sem við á hverju sinni. Miðlað skýrt þekkingu sinni, skoðunum, hugsunum og tilfinningum og lagað tjáningu sína að viðmælendum.	Tjáð hugsanir sínar og tilfinningar á skipulegan hátt og beitt orðaforða sem við á hverju sinni. Miðlað þekkingu sinni, skoðunum, hugsunum og tilfinningum og lagað tjáningu sína að viðmælendum.	Tjáð hugsanir sínar og tilfinningar nokkuð skipulega og beitt orðaforða sem við á hverju sinni. Miðlað þekkingu sinni, skoðunum, hugsunum og tilfinningum og lagað tjáningu sína að viðmælendum.	

<p>SKAP-ANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sett fram einfalda áætlun um efnistöð og úrlausn verkefna með aðstoð • búið til viðmið með stuðningi sem hjálpa til að bæta eigin árangur í námi • nýtt sér mismunandi aðferðir við úrlausn verkefna og að læra má af mistökum • áttað sig á að túlkun upplýsinga getur verið mismunandi og sé til rökræðu (hægt að rökræða) • greint hvort aðferð við verkefnavinnu hafi borið árangur 	<p>Af öryggi sett fram áætlun um úrlausn verkefna og búið til viðmið til að bæta eigin árangur. Nýtt sér vel niðurstöður við úrlausn verkefna og áttað sig á því að túlkun upplýsinga getur verið mismunandi. Gert sér vel grein fyrir því hvort aðferð við verkefnavinnu hafi borið árangur.</p>	<p>Sett fram áætlun um úrlausn verkefna og búið til viðmið til að bæta eigin árangur. Nýtt sér niðurstöður við úrlausn verkefna og áttað sig á því að túlkun upplýsinga getur verið mismunandi. Gert sér grein fyrir því hvort aðferð við verkefnavinnu hafi borið árangur.</p>	<p>Að nokkru leyti sett fram áætlun um úrlausn verkefna og búið til viðmið til að bæta eigin árangur. Nýtt sér að nokkru niðurstöður við úrlausn verkefna og áttað sig á því að túlkun upplýsinga getur verið mismunandi. Gert sér að vissu marki grein fyrir því hvort aðferð við verkefnavinnu hafi borið árangur.</p>	
<p>SJÁLFSTÆÐI OG SAM-VINNA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tekið leiðbeiningum um hvernig haga beri námi sínu og störfum og borið ábyrgð á eigin vinnubrögðum • gert sér grein fyrir styrk sínum í leik og námi • unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum með stuðningi sem tengjast nám og félagsstarfi innan skóla á jákvæðan hátt 	<p>Tekið vel leiðbeiningum í námi og borið ábyrgð á eigin vinnubrögðum. Gert sér vel grein fyrir styrkleikum sínum í leik og námi og unnið mjög vel í hópstarfi. Jafnan tekið leiðsögn og uppbyggilegri gagnrýni á jákvæðan hátt.</p>	<p>Tekið leiðbeiningum í námi og borið ábyrgð á eigin vinnubrögðum. Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum í leik og námi og unnið vel í hópstarfi. Tekið leiðsögn og uppbyggilegri gagnrýni á jákvæðan hátt.</p>	<p>Tekið leiðbeiningum að einhverju leyti í námi og borið ábyrgð á eigin vinnubrögðum. Gert sér nokkuð vel grein fyrir styrkleikum sínum í leik og námi og stundum unnið vel í hópstarfi. Stundum tekið leiðsögn og uppbyggilegri gagnrýni á jákvæðan hátt.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • gert sér grein fyrir eigin hlutverki í samstarfi • tekið virkan þátt í skólasamfélaginu á jákvæðan hátt • tekið leiðsögn og skilið hvað felist í uppbyggilegri gagnrýni 				

NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	<ul style="list-style-type: none"> þekkt mismunandi upplýsingaveitur og hvaða möguleika þær gefa notað miðla sjálfstætt við hugmyndavinnu og kynningu efnis sýnt ábyrgð í meðferð og dreifingu upplýsinga og verið meðvitaður um gildi ábyrgrar netnotkunar 	<p>Af miklu öryggi notað margvíslega miðla við öflun gagna við nám á sjálfstæðan hátt og sýnt mikla ábyrgð í meðferð og dreifingu upplýsinga.</p>	<p>Notað vel margvíslega miðla við öflun gagna við nám og verið sjálfstæður, sýnt ábyrgð í meðferð og dreifingu upplýsinga.</p>	<p>Notað nokkuð vel margvíslega miðla við öflun gagna við nám og stundum sýnt ábyrgð í meðferð og dreifingu upplýsinga.</p>	
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	<ul style="list-style-type: none"> gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og sýnt þá í námi og verki sett sér markmið og náð þeim með stuðningi nýtt sér hæfniviðmið með stuðningi 	<p>Gert sér mjög vel grein fyrir styrkleikum sínum og sýnt þá í náminu. Sett sér mjög vel markmið í námi og unnið vel eftir þeim. Skipulagt af öryggi eigið nám með leiðsögn með hliðsjón af hæfniviðmiðum.</p>	<p>Gert sér vel grein fyrir styrkleikum sínum og sýnt þá í náminu. Sett sér markmið í námi og unnið eftir þeim. Skipulagt vel eigið nám með leiðsögn með hliðsjón af hæfniviðmiðum.</p>	<p>Gert sér að einhverju leyti grein fyrir styrkleikum sínum og sýnt þá í náminu. Stundum sett sér markmið í námi og unnið eftir þeim. Að vissu marki skipulagt eigið nám með leiðsögn með hliðsjón af hæfniviðmiðum.</p>	

I. Íslenska

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í íslensku í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku
Talað mál hlustun og áhorf:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi geti átt í góðum samskiptum, hlustað og gætt tungu sinnar og sýnt viðeigandi kurteisi. Tjáð sig skýrt og áheyrilega og gert sér grein fyrir gildi góðrar framsagnar. Nemandi getur hlustað af athygli og beitt þekkingu sinni og reynslu til að skilja það sem sagt er og greint frá aðalatriðum.
Lestur og bókmenntir:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Lesið gamlar og nýjar bókmenntir, þar á meðal þjóðsögur, ljóð og bókmenntir ætlaðar börnum og unglimum. Nemandi getur greint og fjallað um aðalatriði í texta og helstu efnisorð og notað mismunandi aðferðir við lestur og skilning á texta. Nemandi getur lesið úr einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær. Nemandi getur greint nokkur frásagnarform bókmennta og beitt fáeinum bókmenntafræðilegum hugtökum til að efla skilning, svo sem tíma, sjónarhorni, sögusviði og sjónarhorni.

	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur valið sér fjölbreytt lesefni við hæfi til gagns og ánægju.
Ritun:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur ritað læsilega og af öryggi með persónulegri rithönd. Valið textategund, skipulagt og orðað texta, svo sem sögur, frásagnir, lýsingar og fyrirmæli, á þann hátt sem hæfir tilefni. Nemandi getur skrifað texta með ákveðinn lesanda í huga. Nemandi geti samið texta þar sem beitt er eigin sköpun, notið þess að tjá hugmyndir sínar og reynslu og veitt öðrum hlutdeild með því að kynna ritunina eða leyfa öðrum að lesa. Nemandi geti beitt helstu atriðum stafsetningar og greinamerkjasetningar og hefur náð valdi á þeim. Nemandi geti valið textategund, skipulagt og orðað texta, svo sem sögur, frásagnir, lýsingar og fyrirmæli, á þann hátt sem hæfir tilefni.
Málfræði:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi geti notað allríkulega orðaforða í ræðu og riti og gert sér grein fyrir margræðni orða. Nemandi getur nýtt sér málfræðikunnáttu sína við orðamyndun, tal og ritun. Nemandi átti sig á að hvernig orðaforðinn skiptist í sagnorð og greint hlutverk og einkenni orðflokksins. Nemandi átti sig á að hvernig orðaforðinn skiptist í lýsingarorð og greint hlutverk og einkenni orðflokksins. Nemandi átti sig á hvernig orðaforðinn skiptist í nafnorð og greint hlutverk og einkenni orðflokksins. Nemandi geti nýtt orðaforða sinn til að skapa ný orð og orðasambönd og notað þau í texta. Nemandi geti notað allríkulegan orðaforða í ræðu og riti og gert sér grein fyrir margræðni orða. Nemandi geti beitt þekkingu sinni á málfræði við að að búa til setningar, málsgreinar og efnisgreinar og gert sér ngrein fyrir fjölbreytileika málsins.

I.1. Talað mál, hlustun og áhorf

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Áhersla lögð á að nemendur fá þjálfun í að undirbúa sig að koma fram fyrir aðra og stíga á svið. Tímafjöldi: 2 tímar (2x40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Framsögn og tjáning
- Hlustun og áhorf
- Samræður

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Bækur af skólabókasafni

- Fólkið í blokkinni
- Emil og Skundi
- Ljóðspor
- Óskasteinn
- Ræðupúlt
- Sviðið í salnum

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Lesið fyrir nemendur í skóla
- Nemendur æfa lestur og flytja fyrir aðra
- Nemendur læra að koma fram

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur læri að velja efni við hæfi
- Nemendur þjálfist í virkri hlustun og og muna það sem fyrir þá er lesið
- Nemendur æfi upplestur og framsögn

Nemendur æfist í því að koma fram fyrir aðra

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarmat
- Lesfimiþróf september, janúar og maí
- Jafningjamat
- Sjálfsmat
- Einstaklingsverkefni
- Paraverkefni
- Samvinnuverkefni

I.2. Lestur og bókmenntir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Áhersla er lögð á að kynnst fjölbreyttum bókmenntatextum og lesa texta eftir mismunandi höfunda, að nemendur lesi sér til gagns og ánægju. Áhersla lögð a mismunandi lestrartækni til að auka færni nemanda í lestri.

Tímafjöldi: 2 tímar (2x40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Dæmisögur
- Leikrit
- Ljóð
- Skopsögur
- Þjóðsögur
- Ævintýri

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Bækur frá skólabókasafni
- Emil og Skundi
- ~~Dóttir veðurguðsins~~
- Ljóðspor
- Orðspor I
- Flökkuskinna
- Fyrst

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Kennari og nemendur lesa upphátt og útskýrir kennarinn textann og innihald sögunnar
- Nemendur svara spurningum úr efni textans
- Nemendur lesa sér til yndis og þjálfunar heima og í skóla.
- Nemendur læra ákveðna þætti bragfræðinnar s.s. rím og ljóðstafi
- Nemendur lesi daglega heima að lágmarki í 20 mínútur og lesi upphátt fyrir foreldri/forráðamann í a.m.k. 15 mínútur af tímanum

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

Nemendur hlusta á upplestur kennara eða annara nemenda og þjálfast þar með einnig í virkri hlustun.

- Nemendur vinna nánar með efni textans með því að svara spurningum og þurfa þar að leiðandi að kafa nánar í efnið
- Nemendur vinna verkefni úr ljóðahefti og greina þá þætti sem unnið er með í leið 4 hér að ofan

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarnám
- Heimalestur gildir til námsmats (kvittunarhefti sem foreldrar/forráðamenn kvitta í)

- Einstaklingsverkefni
- Paraverkefni
- Samvinnuverkefni
- Próf

I.3. Ritun

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Áhersla lögð á að nemendur vinna ýmis ritunarverkefni bæði í skóla og heima. Ritunarverkefni eru annað hvort frjáls eða ákveðið af kennara. Nemendum eru kenndar ákveðnar stafsetningarreglur sem hæfa aldri. Nemendur vinna stafsetningaræfingar í skólanum og heima. Orð af orði tekið þegar við á. Nemendur þjálfast í skriftarhraða og að vanda frágang.

Tímafjöldi: 2 tími (2x40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Þjálfá skriftarhraða
- Auka færni í stafsetningu
- Rita texta
- Orð af orði, nemendur vinna verkefni þar sem þeir vinna með orð og orðhluta á fjölbreyttan hátt.
- Búa til sögur eftir uppskrift kennara
- Vinna verkefni tengt stafsetningu

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Mál til komið grunnbók og verkefnabók
- Skrift 5
- Stafsetning
- Sögugerð, vinnubók
- Efni frá kennara

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur þjálfá skriftarhraðann eftir forskrift
- Nemendur þjálfast í að stafsetja rétt
- Nemendur vinna fjölbreytta textavinnu bæði frjáls ritun og samþætting við aðrar námsgreinar
- Nemendur skrifa sögur, bæði eftir forskrift kennara og frjáls ritun.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur þjálfá skriftarhraðann, fara eftir forskrift og vanda frágang.
- Nemendur tileinka sér reglurnar um lítinn og stóran staf, reglur um –n og –nn, og reglur um grannan sérhljóða á undan ng og nk, læri nokkur y-ý- og ey orð og eitt eða tvö orð
- Nemendur rita texta eftir upplestri og eftir réttum texta
- Nemendur rita texta, bréf frá eigin brjósti, s.s. sögur, ljóð, sendibréf, póstkort og um atburði úr eigin lífi.
- Nemendur læri að vinna söguþráð, aðal- og aukapersónur, upphaf, miðju og sögulok.

- Nemendur læra um nokkur frásagnarform, meðal annars: tíma, sjónarhorn, sögusvið, og boðskap.
- Nemendur eiga að fá tækifæri til þess að vinna að ritsmíðum á rafrænan hátt.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarmat
- Einstaklingsverkefni
- Paraverkefni
- Samvinnuverkefni
- Próf

I.4. Málfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 1 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Nafnorð; kyn, tölu og fall, nútíð og þátíð
- Lýsingarorð; stigbreyting og fallbeyging
- Sagnorð, tíð og stofn sagnorða
- Orðaforði, orðmyndun og setningaskipan.
- Setningar, málsgreinar, og efnisgreinar. v

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Orðspor I
- Mál til komið grunn- og verkefnabók
- Málrækt I
- Finnbjörg fólki
- Efni frá kennara

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn á málfræðireglum og nemendur vinna verkefni þeim tengd
- Nemendur vinna verkefni, bæði í vinnubókum og kennslubókum sem og verkefnum frá kennara.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur vinna eftir fyrirmælum kennara
- Nemendur vinna sjálfstætt á sínum hraða
- Nemendur nota fjölbreyttar aðferðir til að nálgast viðfangsefnið eins og t.d. Orð af orði

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarnám
- Vinnubækur

- Einstaklingverkefni
- Paraverkefni
- Samvinnuverkefni
- Próf

b. Viðmið um námshæfni í íslensku sem annað tungumál

Skipulag íslensku sem annars tungumáls á einstökum skólastigum grunnskóla tekur mið af aldri, þroska og þörfum nemenda. Áföngunum er hér skipt niður í stig sem miðast við færni í íslensku við lok hvers stigs.

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni 1. stig.
Talað mál, hlustun og áhorf:	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur skilið einfalt daglegt mál Nemandi hafi á valdi sínu einfaldan 1. stigs orðaforða Nemandi getur tjáð sig á einföldu máli Nemandi getur skilið daglegt mál og tekið þátt í umræðum/samtölum um algeng málefni
Lestur og bókmenntir:	<ul style="list-style-type: none"> Notað íslenskt stafróf og tengt saman staf og hljóð Nemandi hafi öðlast þann orðaforða sem þarf til að skilja og geta rætt um námsefni árgangs síns Nemandi getur borið íslensku það skýrt fram að framburður sé skiljanlegur
Ritun:	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur myndað rétt uppbyggðar setningar á íslensku Nemandi getur skrifað stutta, einfalda frásögn, lýsingu eða skilaboð
Málfræði:	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi tali það málfræðilega rétt að mál hans skiljist
Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni 2. stig.
Talað mál, hlustun og áhorf:	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur tekið þátt í umræðum í skóla um námsefni og annað sem er á dagskrá Nemandi hafi á valdi sínu einfaldan 2. stigs orðaforða Nemandi getur lýst atvikum, persónum og hlutum og endursagt einfaldan texta sem hann hefur lesið Nemandi getur spurt og svarað spurningum sem tengjast einstökum námsgreinum og beðið um aðstoð þegar þarf Nemandi getur tekið þátt í samtali þar sem beita þarf útskýringum og rökum Nemandi getur borið fram íslenskt mál án teljandi áhrifa frá móðurmáli sínu
Lestur og bókmenntir:	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur lesið og skilið texta við hæfi, svo sem námsefni, og leitar eftir aðstoð þar sem skilning þrýtur Nemandi getur lesið auðlesnar íslenskar barnabókmenntir, túlkað þær og tjáð sig um þær Nemandi getur notað aðgengileg gögn til sér til aðstoðar við lestur og ritun, svo sem orðabækur og rafræn hjálpargögn
Ritun:	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur tjáð hugsanir sínar og reynslu í rituðu máli Nemandi getur stafsett nokkuð rétt léttan texta og nýtt sér nokkrar meginreglur stafsetningar Nemandi getur skrifað sögu eða greinargerð á skiljanlegu máli
Málfræði:	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi tali það málfræðilega rétt að mál hans skiljist

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni 3.stig.
Talað mál, hlustun og áhorf:	Nemandi getur tekið þátt í umræðum og rökræðum um viðfangsefni og er óhræddur að leggja fram tillögur Nemandi hafi góðan orðaforða í íslensku Nemandi getur hlustað á sögu eða annan texta, endursagt efni hans í stuttu máli og túlkað
	Nemandi getur notað íslenskt mál sér til framdráttar í samskiptum við aðra, svo sem til að tjá hug sinn og þarfir Nemandi getur beitt málfari og málhegðun sem hæfir stað og stund og tekur tillit til viðmælanda Nemandi getur borið fram íslensk máhljóð og hljóðasambönd og notað íslenskar áherslur og hrynjandi
Lestur og bókmenntir:	Nemandi getur valið og lesið sér til ánægju og fróðleiks margvíslegt efni á íslensku og nýtir fjölbreytt hjálpargögn sem skýra orð og orðasambönd Nemandi getur valið sér bókmenntir sem hæfa aldri og áhuga, skilið þær, túlkað og notið Nemandi getur nýtt sér íslenskar vefsíður til fróðleiks og ánægju Nemandi getur dregið saman aðalatriði eða viðeigandi upplýsingar úr texta
Ritun:	Nemandi getur skrifað ritgerðir, skýrslur, frásagnir og átt samskipti með tölvu og valið stíl og málsnið eftir lesanda, efni og tilefni Nemandi getur stafsett og gengið frá texta í samræmi við íslenskar reglur, og notað orðabækur og vefefni sér til stuðnings
Málfræði:	Nemandi tali það málfræðilega rétt að mál hans skiljist Nemandi getur nýtt sér þekkingu sína á málfræði til að bæta málnotkun, stafsetningu og tungumálanám

Unnin er einstaklingsáætlun í samvinnu við kennara og foreldra eftir því sem þarf.

2. Erlend tungumál

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í ensku í lok námstíma.

Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum
Hlustun:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur skilið einfalt mál er varðar hann sjálfan og hans nánasta umhverfi þegar talað er skýrt Nemandi getur skilið það mál sem notað er í kennslustofunni og brugðist við með orðum eða athöfnum Nemandi getur með stuðningi, t.d. af myndum, hlutum eða líkamsmáli og notað sér upplýsingarnar í eigin verkefni

Lesskilningur:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur lesið og skilið stutta texta Nemandi getur lesið sér til gagns og gamans stuttar, einfaldar bækur og fræðslufni fyrir börn og unglínga og rætt efni þeirra með stuðningi kennara eða skólasystkina
Samskipti:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur spurt og svarað á einfaldan hátt um það sem stendur honum næst Nemandi getur skipst á upplýsingum um efni tengt náminu Nemandi getur tekið þátt í samskiptaleikjum og unnið einfaldar samtalsæfingar
Frásögn:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur sagt frá eða lýst sjálfum sér, vinum, fjölskyldu, áhugamálum og nánasta umhverfi á einfaldan hátt Nemandi getur endursagt og lýst atburðum eða reynslu á einfaldan hátt með stuðningi hluta, mynda, tónlistar o.s.frv.
Ritun:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur stafsett algeng orð Nemandi getur tengt saman einfaldar setningar Nemandi getur notað orðaforða úr efnisflokkum sem fengist er við með stuðningi frá mynd, hlut eða gátlista. Nemandi getur lýst í einföldu máli því sem næst honum er, fjölskyldu, áhugamálum, vinum og umhverfi Nemandi getur skrifað einföld skilaboð
Menningar læsi:	Við lok árgangs: Nemandi getur sýnt fram á að hann áttar sig á að mörg algeng orð í erlenda tungumálinu eru lík og skyld öðrum sem hann þekkir
Námshæfni:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur sett sér einföld markmið og lagt mat á námsframvindu með stuðningi frá kennara Nemandi getur tengt ný viðfangsefni eigin reynslu og þekkingu Nemandi getur nýtt sér hjálparkæki, einfaldar veforðabækur og leitarvélar

2.1. Enska

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár). **i. Viðfangsefni í náminu**

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Unnið er með þann orðaforða sem kemur fram í námsbókinni *Yes we can*
- Nemendur læra að taka þátt í samræðum, spyrja spurninga og svara.
- Læra að nefna hina ýmsu hluti, meðal annars um fjöruna
- Eintölu og fleirtölu

- Læra að segja frá því sem er að gerast.
- Þátíð og nútíð.
- Læra að lýsa fólki, hlutum, stöðum, fyrirbærum.
- Læra að útskýra daglegar venjur
- Læra að tjá skoðanir sínar.
- Læra að skrifa hin ýmsu skilaboð
- Læra um sagnorð, lýsingarorð, óákveðinn greinir, fornöfn og um tíma.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Hljóðbækur og myndbönd tengd námsefninu
- Lestrarbækur fyrir hlustun og léttar sögubækur
- Yes we can
- Ýmsar vefsíður

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn
- Samvinnuverkefni
- Einstaklingsvinna
- Munnlegar og skriflegar æfingar
- Paraverkefni

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Verkefni eru sniðin eftir þörfum hvers og eins

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat
- Kannanir eftir hvern efnisþátt.
- Hlustunarpróf
- Ritunarpróf
- Samvinnuverkefni
- Einstaklingsverkefni
- Paraverkefni
- Vinnubók

3. List- og verkgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í list- og verkgreinum í lok námstíma.

Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Sviðslistir:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur nýtt sér hugmyndir og efni úr ýmsum áttum og skapað leikþætti í félagi við aðra með skýrum persónum, sögupræði og framvindu Nemandi getur nýtt sér leikmuni, búninga, einfaldan sviðsbúnað og tækni til þess að styrkja sköpun sína Nemandi getur flutt leiktexa í hlutverki á viðeigandi hátt fyrir framan áhorfendur Nemandi getur skapað skýra leikpersónu og viðhaldið henni í stuttum leikþætti með viðeigandi radd og líkamsbeitingu Nemandi getur sýnt fram á tók á fleiri en einum leikstíl í eigin sköpun, túlkun og greiningu
Sjónlistir:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi þekkir möguleika línuteiknunar og getur útfært nokkur munstur og teikningar Nemandi þekkir virkni ljóss og skugga t.a.m. á form Nemandi þekkir hugtakið fjarvídd og getur notað einfalda tækni til að sýna dýpt í tvívídd Nemandi getur unnið sjálfstætt og sýnt frumkvæði Nemandi sýnir ábyrga umgengni við vinnu og frágangi á vinnusvæði
Tónmennt:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi er virkur í tímum og tekur tillit til annarra Nemandi hefur öðlast leikni í að greina ólíkar stíltegundir tónlistar og tengja hana við fjölbreytta menningu Nemandi getur notað hljóðfæri, söng, einföld tæki og forrit til tónlistarsköpunar
Heimilisfræði:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur farið eftir uppskriftum og notað til þess helstu mælitæki og eldhúsáhöld Nemandi getur tjáð sig á einfaldan hátt um heilbrigða lífshætti og tengsl þeirra við heilsufar Nemandi getur útbúið einfaldar og hollar máltíðir Nemandi getur unnið verkefni í samvinnu með öðrum
Hönnun og smíði:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur valið og notað á réttan hátt helstu verkfæri og mælitæki. Nemandi getur lesið einfalda teikningu, smíðað eftir henni; unnið eftir hönnunarferli frá hugmynd að lokaafurð. Nemandi getur útskýrt réttar vinnustellingar og valið viðeigandi hlífðarbúnað. Nemandi getur tekið leiðsögn og uppbyggilegri gagnrýni á jákvæðan hátt.

Textílmennt:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> • Nemandi er orðinn sjálfbjarga á saumavél. • Nemandi sýnir frumkvæði í vinnubrögðum. • Nemandi getur unnið sjálfstætt.
---------------------	--

3.1. Sviðslistir – dans og leiklist

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: x2 tímar (2x40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Nýta hugmyndir og leggja fram sína eigin í leikrænuferli
- Nýta sér efni úr ýmsum áttum sem kveikju að sköpun
- Nýta sér leikmuni, búninga og einfaldan sviðsbúnað
- Flutningur leiktexta fyrir framan áhorfendur með viðeigandi radd- og líkamsbeitingu
- Flutningur margvíslegan texta eftir reglum í framsögn

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Textar úr námsbókum
- Leikritatextar, handrit mismunandi eftir árum
- Búningar
- Pappír, málning, endurnýtanlegar umbúðir o.fl.
- Leikræn tjáning e. ~~Elfar Loga Hannesson~~
- Leiklist í kennslu
- Mál og túlkun
- Ýmis verkefni af vefnum og fjölbreytt tónlist

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Æfa flutning á texta fyrir aðra
- Flytja leikrit, dans- og söngatriði fyrir áhorfendur
- Útbúa sviðsmynd
- Kynnast fjölbrettum störfum leikhús og möguleikum
- Læra að þekkja eigin hæfileika og styrkja sjálfan sig

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat

3.2. Sjónlistir - myndmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 4 tímar á viku í c.a. 12 vikur fyrir hvern hóp (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru: □

Unnið með form og stafagerð

- Frumform og möguleikum þess
- Unnið í leir
- Unnið með fjarvídd og sjónarhorn
- Unnið með ljós og skugga og áhersla lögð á form, liti og blandaða tækni
- Listastefna kynnt og verk unnin

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Blýantur, pappír, litir og málning, leir, leirlitir, strokleður, reglustika, skæri

iii Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

- Einstaklingskennsla
- Sýnikennsla

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarmat
- Verkefnamappa og önnur verk

3.3. Tónmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 tímar (40 mín. kennslustundir á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Syngja hreint með skýrum framburði texta
- Hlustað á margskonar tónverk við hæfi eftir íslenska og erlenda höfunda, verkefni, umræður
- Tónlistarhugtök og tákn, veikt, sterkt bjart og dimmt, hátt, djúpt, Dúr, moll, Crescendo diminiendo
- Spuni með rödd og hljóðfæri kannað. Tónsmíði
- Kannaðar hreyfingar til hljóðsköpunar og taktskyns
- Samþætta tónmennt við þau verkefni sem bekkurinn er að vinna að hverju sinni með umsjónarkennara
- Íslensk þjóðlög og þjóðsögur, rímnataktur

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Tónmennt 4. Hefti kennslubók.
- Tónmenntavefurinn, Háskaleikur – tónlistargetraun, ýmis fróðleikur, hljóðfæri, nótur og tákn f. 5. bekk
- Töfrakassinn
- Það er gaman að hlusta á hermitónlist
- Það er gaman að hlusta á framandi tónlist
- Það er gaman að hlusta á kvikmyndatónlist
- Tónlist og tíminn, Tónlist og Afríka Tónlist og líkaminn

- Auk ýmissa laga og verkefna sem tónmenntakennari hefur útbúið

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

- Hópkennsla: söngur, hreyfing í takt við tónlist, hrynleikir, myndskreytt og dansað eftir tónlist
- Hópkennsla: leikið á rythma og laglínuhljóðfæri. Samhæfing og samvinna þjálfuð og að fara eftir fyriræmum stjórnanda
- Samþætta tónmennt við þau verkefni sem bekkurinn er að vinna að hverju sinni með umsjónarkennara

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarmat

3.4. Heimilisfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 4 tímar á viku í c.a. 12 vikur fyrir hvern hóp (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Matreiðsla og bakstur úr ávaxtum og grænmeti
- Heilbrigðir lífshættir
- Áhöld og tæki í eldhúsinu
- Mikilvægi hreinlætis
- Frágangur í eldhúsinu
- Mikilvægi samvinnu
- Fæðuflokkarnir og góðar matarvenjur
- Umhverfisvitund

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Gott og gagnlegt I
- Uppskriftir frá kennara
- Grænmeti og ávextir – verkefnabók frá Embætti Landlæknis
- Helstu eldhúsahöld

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram í skóla á eftirfarandi hátt:

- Hópinlögn
- Einstaklingsvinna, hópa- og paravinna
- Verklegr verkefni
- Skrifleg verkefni í vinnubók

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Sýnikennsla
- Einstaklingskennsla
- Einstaklingsvinna, hópa- og paravinna

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat
- Metin er vinnusemi, verkefni og hegðun í tímum
- Lögð er áhersla á sjálfstæði í vinnubrögðum, jákvæð samskipti og fágang á vinnusvæði

3.5. Hönnun og smíði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 4 tímar á viku í c.a. 12 vikur fyrir hvern hóp (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Tímaritastandur
- Plexíglar
- Hitaplatti
- Jólaverkefni / árstíðabundið verkefni
- Frjálst verkefnaval

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Almenn handverkfæri og hefilbekkir
- Krossviður, fura, mdf, plexíglar,
- Hlífðarbúnaður

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

Kennt er í lotum og er 5 bekk skipt í 4 hópa og kemur hver hópur 2 x 80 mín. Í viku ¼ af skólaárinu. Kennt er í smíðastofu og er aðallega um að ræða sýnikennslu og einstaklingskennslu

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Hver og einn fer á sínum hraða og getu, stuðningur við þá sem það þurfa

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat

3.6. Textílmenn

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 4 tímar á viku í 12 vikur fyrir hvern hóp (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Læra á saumavélar og því sem við kemur saumavélinni
- Skreita efni með fatatúspenna

- Sauma verkefni á saumavél
- Sauma út eftir munstri

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Mismunandi efnistegundir
- Fatatússpennar
- Saumavélar
- Saumavéla æfingar
- Skæri, nálar, þrjónar, lím og ýmsir smáhlutir

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Sýnikennsla
- Einstaklingskennsla

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Hver og einn fer á sínum hraða og getu, stuðningur við þá sem það þurfa

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat

4. Náttúrugreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í náttúrugreinum í lok námstíma.

Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum
Geta til aðgerða:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> • Nemandi geti rætt mikilvægi samvinnu í samstilltum aðgerðum sem varða eigið umhverfi
Nýsköpun og agnýting þekkingar:	<ul style="list-style-type: none"> • Við lok árgangs: • Nemandi getur fjallað um hvernig ólík hæfni nýtist störfum nútímans • Nemandi getur fjallað um þekktar tækninýjungar eða vísindauppgötvanir og áhrif þeirra á atvinnuhætti og mannlíf í heimabyggð, umhverfi og náttúru.
Gildi og hlutverk vísinda og tækni:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> • Nemandi getur skýrt áhrif tækni og vísinda á líf fólks • Nemandi geti gert sér grein fyrir mikilvægi gagna og líkana við að útskýra hluti og fyrirbæri • Nemandi geti lesið og skrifað um hugtök í náttúruvísindum

Vinnubrögð og færni:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur framkvæmt og útskýrt einfaldar athuganir úti og inni Nemandi getur hlustað á, metið og rætt hugmyndir annarra Nemandfi geti útskýrt texta um náttúruvísindi sér til gagns og farið eftir einföldum, munnlegum og skriflegum leiðbeiningum.
Ábyrgð á umhverfi:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur tekið þátt í og sýnt hæfni í samvinnu er lýtur að umbótum í heimabyggð Nemandi geti tekið þátt í að skoða, skilgreina og bæta eigið umhverfi og náttúru.
Að búa á jörðinni:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur skýrt hvernig Ísland byggðist upp og hvernig landslag þess og jarðvegur breytist Rætt um hvernig ræktanlegt land er notað og ýmsar hliðar landnotkunar og verndunargróðurs.
Lífsskilyrði manna:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nemandi geri sér grein fyrir lífsskilyrðum manna og helstu áhættuvöldum í umhverfinu
Náttúra Íslands:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur lýst reynslu sinni, athugun og upplifun á lífverum í náttúrulegu umhverfi Nemandi getur lýst einkennum plantna og dýra, stöðu þeirra í náttúrunni, tengsl þeirra innbyrðis og við umhverfi sitt Nemandi getur útskýrt hvernig aðlögun lífvera að umhverfinu gerir þær hæfari til að lifa af og fjölga sér Nemandi getur útskýrt hvar og af hverju helstu náttúruhamfarir verða, sem búast má við á Íslandi og hvernig viðbrögð við þeim eru skipulögð
Heilbrigði umhverfisins	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi gerir sér grein fyrir kröftum sem hafa áhrifa á daglegt líf manna
Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur lýst hvernig rafmagn verður til, eiginleikum segla og notkun þeirra Nemandi getur lýst bylgjuhreyfingum og rætt um nýtingu hljóðs og ljóss í tækni- og atvinnulífi

4.1. Náttúrugreinar

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 3 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár)

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Að glæða og viðhalda áhuga nemenda á umhverfi sínu og náttúru Íslands

- Efla ábyrgðartilfinningu gagnvart náttúru og umhverfi
- Að nemandi kynnist nánast umhverfi skólans til gagns og gaman og með sjónarmiði náttúruverndar í huga
- Ljós, linsur og speglar
- Kraftar: þyngdarkraftur og núningskraftur.
- Flug og samgöngur
- Hvernig getur skip flotið?
- Mælingar: lengdarmælingar, metrakerfið, landakort og mælingar á kortum.
- Tímamælingar
- Hljóð
- Bylgjur, tónhæð og hljóðstyrkur.
- Rafmagn og segulkraft
- Líf á landi: skógur, vallendi, votlendi, mói, melar og berangur, hálendi, manngert umhverfi og við sjó. Dýr og plöntur tengt því.
- Fuglaflokkar: staðfuglar, farfuglar og vaðfuglar

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:
Auðvitað Á ferð og flugi.

- Líf á landi
- Efni frá kennara.
- Myndbönd og fleira.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

- Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:
Innlögn
- Samræður
- Verkefnavinna
- Útikennsla

Nemendur vinna verkefni í einstaklingsvinnu, para- og samvinnuverkefni

- Nemendur fara í vettvangsferðir í nærumhverfi skólans
- Nemendur framkvæma tilraunir og athuganir

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur fá sérúrræði þar sem það á við

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

- Einstaklingsverkefni
- Paraverkefni
- Samvinnuverkefni
- Próf
- Virkni í tímum

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat

5. Samfélagsgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í samfélagsgreinum í lok námstíma.

Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum
Reynsluheimur:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur greint samhengi heimabyggðar við umhverfi, sögu, menningu og félagsstarf Nemandi geti skýrt tengsl samfélags, náttúru, trúar og lífsviðhorfa fyrr og nú. Áttað sig á hvernigt loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði. Nemandi geti notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga. Nemandi geti dregið upp mynd af afmörkuðum efnisþáttum stórrar og smárrar sögu, nálægrar eða fjarlægrar. Nemandi geti lýst margbreytileika helstu trúarbragða og lífsviðhorfa og áhrifum þeirra á líf fólks. Nemandi geti gert grein fyrir völdum frásögnum, hefðum, hátíðum, siðum og táknum hindúsíma. Nemandi gerir sér grein fyrir margbreytileika fjölskyldna og margvíslegum hlutverkum innan þeirra Aflað sér, metið og hagnýtt upplýsingar um menningar og samfélagsmálefni í margvíslegum gögnum og miðlum. Lýst náttúruferlum sem hafa áhrif á land og gróður.
Hugarheimur:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmynd hans, svo sem úr nærsamfélagi, umhverfi og menningu Nemandi gerir sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum Nemandi geti vegið og metið áhrif fyrirmýnda og staðalmynda, hvernig vinna megi með þau á sjálfstæðan og uppbyggilegan hátt.
	<p>☐ Nemandi geti lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á, áhrifum þeirra á hugsun og hegðun.</p>

Félagsheimur:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> • Nemandi geti tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu • Nemandi geti tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn, sér og í samstarfi við aðra. • Nemandi sýnir sanngirni, sjálfstraust og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra • Nemandi getur rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra • Nemandi getur rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum
---------------	--

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 5 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár). **i.**

Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Reynsluheimur:

- Landnám Íslands og fjölskylda Leifs Eiríkssonar
- Fornleifafundir
- Gæði landsins á landnámsöld
- Trú og siðir fyrir kristnitöku
- Stéttaskipting landnámsmanna
- Saga um hvernig kristni barst til landsins og kristnitökuna
- Höfuðáttirnar fjórar
- Landfræðilega þætti: mismunandi einkenni svæða, náttúruauðlindir, atvinnuvegi, búsetumynstur, lifnaðarhættir, orkulindir, þéttbýlismyndun, mótun umhverfis á Íslandi
- Íslandskort með stórum mælikvarða
- Landsfjórðungar og stærstu þéttbýlisstaði á Íslandi
- Helstu ár, jöklar, firðir, flóar og fjöll á Íslandi
- Helstu landfræðilegu einkenni Íslands
- Helstu hafstraumar umhverfis Ísland
- Helstu auðlindir og atvinnulíf á Íslandi
- Náttúruminjar, náttúruvættir og náttúruvernd Hugar- og félagsheimur:
- Að efla trúar-, siðgæðis- og félagsþroska nemenda svo að þeir verði hæfari til að taka ábyrga afstöðu í trúarlegum, siðferðilegum og félagslegum efnum
- Réttindi, skyldur og ábyrgð í samskiptum við aðra og samfélagið í heild
- Tilfinningarstjórn
- Reglukerfi í leik eða starfi
- Tjáning hugsanir sínar og skoðanir frammi fyrir bekknum
- Líkamleg og andleg vellíðan sem hvílir á heilbrigðum lífsvenjum, og hollum neysluvenjum
- Lausnaleyti þegar upp koma vandamál og reynt að komast að sameiginlegri niðurstöðu
- Kunni ýmsar reglur t.d. umferðarreglur fyrir gangandi, hjólandi vegfarendur
- Hættur við skóla og í nánasta umhverfi
- Umgengni í náttúruni og gildi gróðurs fyrir umhverfið

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru

- Víkingaöld
- Leifur Eiríksson
Leifur Heppni verkefnabók
- Ísland, hér búum við
- Kortabækur
- Valin verkefni um hindúisma af Trúarbragðavefnum
- *Ég og sjálfmyndin*
- KVAN
- Stöndum saman
- Stattu með þér
- SMT reglukennsla
- Olweusaráætlun gegn einelti, eineltishringurinn

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn
- Samræður
- Samvinnuverkefni
- Paraverkefni
- Einstaklingsverkefni
- Hugtakakort
- Vettvangsferð
- Búin til víkingaskip og víkingaveggmynd o.fl.
- Nemendur útbúa stórt landakort af Íslandi í samvinnu

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tölvunotkun fyrir þá sem þurfa
- Skila verkefnum á mismunandi hátt

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- Leiðsagnarmat
- Kannanir
- Einstaklingsverkefni
- Samvinnuverkefni
- Paraverkefni

6. Skólaípróttir

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í skólaípróttum í lok námstíma.

Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum - íþróttir og sund

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 5. bekk Við lok árgangs:
Heilsa og velferð	Þekking	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur nýtt sér æfingar sem efla líkamspól, hjarta- og blóðrásarkerfi Nemandi getur þekkt grunnildi íþróttaiðkunnar og mikilvægi heilsusamlegs lífneris
	Leikni	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur tekið þátt í leikjum og æfingum sem efla líkamspól, styrk og hraða Nemandi getur notað einföld hugtök sem tengjast sundi, íþróttum og líkamlegri áreynslu
	Viðhorf	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur sýnt viðfangsefni og kennslu jákvætt viðhorf

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 5. bekk Við lok árgangs:
Hreyfing og afkastaget a	Þekking	Nemandi getur þekkt reglur í helstu hóp- og einstaklingsleikja og undirstöðuatriði helstu íþróttagreina
	Leikni	<p>Nemandi getur framkvæmt allt frá einföldum gróf- og fínhyfingum í flóknar samsettar hreyfingar sem reyna á samhæfingu</p> <p>Nemandi getur framkvæmt æfingar sem reyna á styrk og stöðugleika</p> <p>Nemandi getur tekið þátt í stöðluðum prófum</p>
	Viðhorf	•Nemani getur tekið virkan þátt í kennslustundum

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 5. bekk Við lok árgangs:
Félagslegir þættir og samvinna	Þekking	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur þekkt mikilvægi leikreglna, farið eftir þeim bæði í hóp- og einstaklingsíþrótt Nemandi getur þekkt áhrif og birtingarmyndir eineltis og stríðni og brugðist við því á æskilegan hátt Nemandi getur þekkt hvernig leysa á úr ágreiningi í leikjum og íþróttum
	Leikni	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur farið eftir leikreglum og fylgt fyrirmælum Nemandi getur borið virðingu fyrir mismunandi getu samnemenda sinna Nemandi getur tekið þátt í fjölbreyttum leikjum sem krefjast mismunandi reglna og samskipta
	Viðhorf	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur sýnt virðingu og góða framkomu hvort sem leikur vinnst eða tapast Nemandi getur haft jákvæð og árangursrík samskipti til að efla liðsandann

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 5. Bekk Við lok árgangs:
Öryggi og skipulag	Þekking	☐ Nemandi getur þekkt helstu reglur um umgengni og öryggi í íþróttamannvirkjum
	Leikni	☐ Nemandi getur fylgt settum reglum og brugðist á réttan hátt við fyrirmælum kennara – og starfsmanna íþróttahúsa og sundlauga
	Viðhorf	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur borið virðingu fyrir áhöldum og eigum skóla Nemandi getur sýnt starfsfólki íþróttahúsa og sundlauga tillitssemi og virðingu

Grunnpættir menntunar í skólaíþróttum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnpætti menntunar í skólaíþróttum:

Grunnpáttur	Áherslupættir grunnpátta menntunar eru að nemandi:
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> • hreyfi sig alla daga vikunnar • taki þátt í leikjum og/eða stundi íþróttir með ánægju og félagsleg samskipti að leiðarljósi ásamt því að efla almennt líkamshreysti • hafi grunnpækkingu á mikilvægi góðrar næringar, nægum svefni og almennri umhirðu
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> • stundi fjölbreytta hreyfingu í formi leikja og/eða íþróttar sem eru án fordóma á skólatíma og utan þess í nærsamfélagi • hafi rétt á þátttöku í íþróttum til jafns við aðra • hafi fengið kynningu á þeim íþróttagreinum sem í boði eru í nærsamfélaginu
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> • þjálfist í því að bera virðingu hvort fyrir öðru í gegnum leiki og æfingar • hafi sama rétt og aðrir til að stunda hreyfingu sér til ánægju og yndisauka
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> • fái tækifæri til að ræða um mikilvægi hreyfingar fyrir líkamlega og andlega heilsu. • þekki heiti helstu líkamshluta • tileinki sér réttar reglur í leikjum og geti skorið úr ágreiningi ef upp kemur • tileinki sér almennar reglur íþróttamannvirkja • læri að taka tapi sem og sigri • tekið þátt í leikjum sem styrkja samvinnu og samskipti nemenda
SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none"> • þjálfist í því að fara rólega af stað í upphafi reglubundinnar hreyfingar og einnig í lok æfingar og skilji hvers vegna • hafi jákvæða upplifun af íþróttaiðkun • þjálfist í því að leysa verkefni út frá eigin forsendum • sé meðvitaður um gildi æfinga sem stundaðar eru í íþróttatímum
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none"> • sé kennt að leita leiða til að virkja sinn eigin sköpunarkraft • læri að taka sjálfstæðar ákvarðanir út frá þeim verkefnum sem unnið er með hverju sinni

6.1. Íþróttir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Tímafjöldi: Tvær 40 mínútna kennslustundir að jafnaði á viku yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1; Grunnpættir líkams- og hreyfiproska
  - Líkamsstaða og líkamsbeiting, samhæfing, styrkur, þol, hraði, jafnvægi, liðleiki
- Viðfangsefni 2; Leikfimiæfingar
  - með bolta, hringi, sippubönd, bönd, keilur
- Viðfangsefni 3; Dans
  - Dansleikir og tjáninga- og sköpunardansar
- Viðfangsefni 4; Áhaldafimleikar

- ○ Hindranahlaup, gólfæingar, stökk, sveiflur, klifur, róla sér
- Viðfangsefni 5; Leikir
  - Boltaleikir, hlaupa- og viðbragðsleikir, kraftleikir, leiknileikir, samvinnuleikir, hugmyndaleikir, ratleikir
- Viðfangsefni 6; Frjálsíþróttir
  - Hlaup, stökk, köst
- Viðfangsefni 7; Sértækir námsþættir
  - Gönguferðir

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Námsgagn 1 : Áhöld í íþróttasal

- Minni áhöld: Boltar, gjarðir, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, léttar dýnur, liðabönd, vesti, mjúkir boltar, badminton flugur og spaðar, bandý boltar og kylfur, combi sett, keilur, skeiðklukkur, málband, spilastokkur, mottur.
- Stærri áhöld: Kistur, kubbar, hestar, kaðlar, slár, badminton uppistöður, blak uppistöður, mörk, körfur, bekkir, stærri dýnur, stökkbretti, boltagrindur, boltanet.

Námsgagn 2 : Áhöld í skóla og á skólalóð

- Minni áhöld: Boltar, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, mjúkir boltar, liðabönd, vesti, bandý kylfur.
- Stærri áhöld: Klifurbrautir, rólur, mörk, gervigrasvöllur, körfuspjöld, yfir veggur.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

- Leið 1: Kennsla í íþróttahúsi
  - Íþróttasalur
- Leið 2: Kennsla utanhúss
  - Skólalóð
  - Nærliggjandi umhverfi og íþróttaaðstöður

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

Kennsluaðferðir ○ Sýnikennsla, endurtekningaræfingar, námsleikir, stöðvápjálfun, áfangapjálfun, stöðugt þjálfunarálag, spurnaraðferðir, þrautalausnir og þrautabrautir, hlutverkaleikir, hermileikir, lausnarleitaraðferðir, hópvinna, frásögn og sagnalist, sköpun, hugarflug, leikræn tjáning, sviðsetning, söguaðferð og kannanir **iv. Námsmat og námsmatsaðlögun**

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Lykilhæfni

- Hreyfing og afkastageta
- Stöðumat á líkamlegri færni
- Hegðun og atferli
- Símatseyðublöð
- Virkni
- Fyrirmæli og reglur

- Áhugi og Viðhorf Náms hæfni:
Leið 1: Útfærsla í höndum íþrótta og sundkennara skólans

6.2. Sund

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Tímafjöldi: Ein 40 mínútna kennslustund að jafnaði á viku yfir skólaárið.

Áhersla er lögð á að nemandi þjálfist og öðlist aukna færni í mismunandi sundaðferðum.

- **Viðfangsefni í náminu**

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1; Almenn færni
  - Að nemandi þjálfist í æskilegri líkamsstöðu í vatni, líkamsbeitingu og samhæfingu í sundaðferðum
- Viðfangsefni 2; Bringusund
  - Að nemandi geti synt 75 m bringusund.
- Viðfangsefni 3; Skólabaksund
  - Að nemandi geti synt 33 m skólabaksund.
- Viðfangsefni 4; Skriðsund
  - Að nemandi geti synt 33 m skriðsund.
- Viðfangsefni 5; Baksund
  - Að nemandi geti synt 16 m baksund.
- Viðfangsefni 6; Köfun
  - Kafa 5 metra og sækja hlut á botni laugar
- Viðfangsefni 7; Flugsund
  - 10 metrar flugsundsátök með eða án hjálpartækja

- **Námsgögn og kennsluefni**

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Námsgagn 1; Áhöld í sundlaug

- Kútar, stór bretti, lítil bretti, sundfit, flotholt af ýmsum gerðum, kafhringir, kafhlið, gjarðir, dýnur, boltar.

- **Námsfyrirkomulag og námsaðlögun**

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram á eftirfarandi hátt:

- Leið 1: Kennsla fer fram í ○ Sundlaug Lækjarskóla
- Leið 2: Heimanám (foreldrar) ○ Nemendur eru hvattir til að stunda sund utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.

Í kennslunni er margvíslegum aðferðum beitt til að mæta mismunandi þörfum nemendahópsins

- **Kennsluaðferðir**

- Sýnikennsla, endurtekning, þolþjálfun, stöðvar og leikir

- **Námsmat og námsmatsaðlögun**

Hæfniviðmið

- Tækni og afkastageta
  - 5. Sundstig

- Polsund: að nemandi geti synt 75 metra bringusund
- Bringusund: að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli og samhæfingu í armtaki og fótataki
- Skriðsund: að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli og samhæfingu í armtaki og fótataki
- Skólabaksund: að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli og samhæfingu í armtaki og fótataki
- Baksund: að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli og samhæfingu í armtaki og fótataki
- Flugsund: að nemandi nái tökum á legu, takti, rennsli og samhæfingu í fótataki
- Kafsund: að nemandi syndi 5 metra vegalengd og sækji hlut af botni
- Hegðun og atferli

S

- Símatseyðublöð
- Virkni: nemandi tekur virkan þátt í tímuFyrirmæli og reglur:
- Nemandi hlýðir fyrirmælum og fer eftir reglum
- Áhugi og Viðhorf: Nemandi sýnir kennslu áhuga og jákvætt viðhorf

7. Stærðfræði

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í stærðfræði í lok námstíma.

Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í stærðfræði
Að geta spurt og svarað með stærðfræði:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> • Nemandi getu valið og notað hentug verkfæri, þar með talin hlutbundinn gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur, til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum, • Nemandi geti leyst stærðfræðiþrautir um viðfangsefni sem gefa tækifæri til að beita innsæi, eigin túlkun og framsetningu, byggða á fyrri reynslu og þekkingu.
Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræði:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> • Nemandi getur notað hugtök og táknmál stærðfræðinnar, þar með talin hlutbundin gögn eins og talnalínu til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum. • Nemandi getur notað hugtök og táknmál stærðfræðinnar, þar með talin hlutbundin gögn eins og vasareikna til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum. • Nemandi geti tjáð sig um hugtök og táknmál stærðfræðinnar, bæði munnlega og skriflega.

Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur lesið einfaldan, fræðilegan texta og notað upplýsingarnar þar sem stærðfræðihugtök koma fyrir. Tekið þátt í að þróa fjölbreyttar lausnaleyðir, með því að nota skráningu með tölum og teikningum.
Tölur og reikningur:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur notað ræðar tölur, raðað þeim og borið saman. Nemandi getur reiknað á hlutbundinn og óhlutbundinn hátt með ræðum tölum. Nemandi tetur notað tugarkerifsriðhátt og sýnt að hann skilur sætiskerfið. Nemandi getur tekið þátt í að þróa hentugar aðferðir við reikning með ræðum tölum sem byggja á eigin skilingi. Nemandi getur leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni og skriflegum útreikningum. Nemandi geti notað almenn brot við útreikning Nemandi geti notað tugabrot við útreikning Nemandi geti notað prósentur við útreikning.
Algebra:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur rannsakað mynstur. Nemandi geti notað bókstafi fyrir óþekktar stærðri í einföldum jöfnum.
Rúmfræði og mælingar:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi geti rannsakað og greint tvívíð og þrívíð form, teiknað einfaldar flatar- og þrívíddarmyndir, speglað, snúið og hliðrað flatarmyndum við rannsóknir á mynstrum. Nemandi geti áætlað og mælt horn, Nemandi geti áætlað þyngd, með viðeigandi mælikvarða og dregið ályktanir af mælingunum. Nemandi geti áætlað tíma með viðeigandi mælikvarða og dregið ályktanir af mælingunum. Nemandi geti áætlað hitastig með viðeigandi mælikvarða og dregið ályktanir af mælingunum. Nemandi geti áætlað og reiknað ummál. Nemandi geti áætlað og reiknað flatarmál. Nemandi geti áætlað og reiknað rúmmál.
Tölfræði og líkindi:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi geti safnað og unnið úr gögnum, miðlað upplýsingum um þau, m.a. með töflum og myndritum. Nemandi geti gert einfaldar tölfræðirannsóknir og dreigið einfaldar ályktanir af þeim. Nemandi geti reiknað út líkur í einföldum tilvikum.

c. Grunnþættir menntunar í stærðfræði

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í stærðfræði:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar eru að:
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> • Veita tækifæri til að vinna út frá styrkleikum og áhuga nemendanna, byggja þannig upp jákvæða sjálsmynd og efla heilbrigði og velferð • Skapa aðstæður fyrir hóparstarf þar sem nemendur geti aðstoða hvort annað, byggt upp jákvæð samskipti og hafi skilning á eigin tilfinningum og annara
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Aðlaga námsefni eftir þörfum nemendanna til að skapa jöfn tækifæri til náms • Notar fjölbreyttar kennsluáferðir og verkefni sem ná til beggja kynjanna og skapa þannig aðstæður að stúlkur og drengir eigi jafna möguleika til náms
	☐ Stuðla að samvinnu allra nemanda þannig að nemendur öðlast skilning á margbreytileika hópsins
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	☐ Vinna að því að nemendur fáist við verkefni sem ýti undir gagrýna hugsun til að þau geti haft skilning á viðteknum hugmyndum annara ☐ Rækta jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar, trú á eigin getu með því að nýta viðfangsefni á fjölbreyttan hátt og tengja það við dagleg líf í lýðræðis samfélagi
LÆSI:	☐ Þróa hæfni nemendana til að geta sett fram, leyst stærðfræðileg vandamál og nýtt til þess hjálpartæki í nútíma samfélagi ☐ Skapa aðstæður til þess að nemendur geti æft sig í að tjá sig í stærðfræði, útskýrt hugsun sína og rökrætt um lausnir ☐ Tengja námsefni stærðfræðinnar við daglega aðstæður nemendanna
SJÁLFBÆRNI:	☐ Leggja grunn að fjarmálalæsi með því að ýta undir skilning nemenda á hugtökum og aðgerðum í stærðfræði ☐ Skapa jákvæð viðhorf til stærðfræðinnar, ýta undir ábyrgð nemendanna til náms og þróa hæfni þeirra til að vera virkir borgarar í nútímasamfélagi ☐ Gefa stærðfræðinni merkingu í huga nemendanna og ýta undir þá hugsun að margt smátt gerir eitt stórt
SKÖPUN:	☐ Þróa hæfni nemendanna til þess að leita lausna, beita viðfangsefninu á fjölbreyttan hátt og ýta undir skapandi hugsun ☐ Skapa umhverfi til að nemendur geti uppgötvað og komið með eigin hugmyndir að lausnum og úrvinnslu verkefna

7.1. Stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 6 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár) i.

Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Heilar tölur

- Tölfræði
- Tugabrot
- Rúmfræði
- Mælingar
- Almenn brot
- Margföldun og deiling
- Mynstur

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Nemendabók Stika 1a og 1b
- Æfingahefti Stika 1a og 1b
- Ýmis verkefni og vefslóðir **iii.**

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn
- Einstaklingskennsla
- Einstaklings- og hópvinna

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Könnunarverkefni
- Lausnaleit

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarmat

7.2. Að kunna að fara með tungumál og verkfræði stærðfræðinnar.

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru: Tjáning:

- Tilgátur sem hægt er að rannsaka og spurningar sem hægt er að svara með því að nota þá stærðfræðiþekkingu
- Tölur og einfaldir útreikningar til að rökstyðja mál sitt
- Talnamynstur eða mynstur úr rúmfræðiformum
- Verkefni og stærðfræðilegt vandamál í raunverulegaum og hversdagslegum aðstæður

Tungumál:

- Myndir, töflur og myndrit
- Vasareikni og tölvur
- Negatífar tölur, almenn brot og tugabrot
- Tákn til að setja fram hugmyndir sínar í stærðfræði Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar:

- Skilvirkar reikningsaðferðir til að reikna bæði í huganum og með blaðreikningi
- Færni og þekking á grunnatriðum stærðfræðinnar til að leysa raunhæf verkefni **ii.**

Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Nemendabók Stika Ia og Ib
- Prautir
- Þemahefti **iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun**

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- innlögn
- Einstaklingskennsla
- Sjálfstæð vinna
- Hópvinna
- Útikennsla

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Könnunarverkefni
- Lausnaleit
-

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- Leiðsagnarmat
- Lotupróf

7.3. Tölur, reikningur og algebra

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

- Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:
  - Heilar tölur
  - Pósitífar og negatífar tölur
  - Reikningur út frá tímabeltum
  - Einföld samlagningar- og frádráttardæmi með negatífum tölum
  - Sætiskerfið
  - Samlagning og frádráttur með peningum og á talnalínu
  - Samlagning og frádráttur með þriggja og fjögurra stafa talna
  - Margföldun og deiling innan 10×10 töflunnar Tugabrot:
  - Sætiskerfið og gildi tölustafanna
  - Samhengið milli tíunda hluta og hundraðshluta
  - Námundun og slumpureikning
  - Samlagningu og frádrátt með tugabrotum
  - Margföldun og deiling tugabrota með 10 með og án vasareiknis Almenn brot:
  - Almenn brot sem hluti af heild
  - Teikna brot á ýmsa vegu
  - Leggja saman og draga frá með almennum brotum
  - Bera saman mismunandi brot Reiknisaðgerðir:
  - Rifja upp margföldunartöflurnar
  - Margfalda tveggja stafa tölur og deila í slíkar tölur
  - Sjá tengsl margföldunar og deilingar

- Nota margföldun í töflureikni

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Nemendabók Stika 1a og 1b
- Æfingahefti Stika 1a og 1b
- Kennsluklukka
- Talnalína
- Hitamælir
- Vasareikni
- Vasareiknisbók
- Efni frá kennara

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn
- Einstaklingskennsla
- Sjálfstæð vinna
- Hópvinna
- Útikennsla

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Innlögn
- Samvinna

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- Leiðsagnarmat
- Stöðumat
- Lotupróf

7.4. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Rúmfræði

- Eiginleika og einkenni mismunandi forma einkum ferhyrninga og þríhyrninga
- Samsíða línur
- Að greina eiginleika eða einkenni tví- og þrívíðra mynda og hluta
- Samhverfu, hliðrun og snúninga
- Hornamælingar og hornasumma þríhyrninga og ferhyrninga.
- Ummál ferhyrninga og þríhyrninga

Mælingar

- Lengdarmælingar
- Ummál
- Flatarmál
- Mælikvarði

Tölfræði og líkindi.

- Kannanir
- Flokkun svara og talningu
- Súlurit
- Miðgildi og tíðasta gildi

Mynstur

- Hvernig búa má til mynstur með hliðrun, speglun og snúningi
- Að nota rökhugsun til að búa til mynstur með myndum og tölum.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Nemendabók Stika 1a og 1b
- Æfingahefti Stika 1a og 1b
- Reglustríka
- Gráðubogi

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn
- Einstaklingskennsla
- Sjálfstæð vinna
- Hópvinna

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Samvinna
- Lausnaleit

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- Leiðsagnarmat
- Stöðumat
- Lotupróf

8. Upplýsinga- og tæknimennt 5.bekkur

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í upplýsinga- og tæknimennt í lok námstíma.

Viðmið um námshæfni

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt
Vinnulag og vinnubrögð:	<p>Við lok árgangs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nemandi getur nýtt upplýsingaver sér til gagns bæði í stýrðu námi og á eigin forsendum. • Nemandi getur nýtt rafrænt námsefni á ýmsu formi í tengslum við nám sitt. • Nemandi getur sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum undir leiðsögn og í samvinnu með öðrum.

	<ul style="list-style-type: none"> Nemandi geti beitt rétttri fingrasetningu.
Upplýsingaöflun og úrvinnsla:	Við lok árgangs <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur nýtt fjölbreyttar leiðir og leitarvélur við öflun upplýsinga
Tækni og búnaður:	Við lok árgangs: <ul style="list-style-type: none"> Nemandi getur nýtt hugbúnað/forrit við gerð ritunarverkefni Nemandi geti nýtt hugbúnað/forrit við myndvinnslu og gerð stuttmynda.
Sköpun og miðlun:	Við lok árgang <ul style="list-style-type: none"> Nemandi geti rætt og útskýrt á gagnrýninn hátt eigið upplýsingalæsi. Nemandi geti nýtt hugbúnað/forrit við miðlun þekkingar á skapandi og skýran hátt.

8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði

Tímafjöldi: 0.5 tími (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Læra að ná í bækur bókasafnina og á flokkunarkerfi bókasafna
- Geta nýtt sér vefheima til upplýsingaöflunar
- Geta nýtt sér bækur til upplýsingaöflunar **ii. Námsgögn og kennsluefni**

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Bækur af söfnum

- Vefheimildir
- Námsbækur **iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun**

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Heimsókn á Bókasafn Hafnarfjarðar Skólabókasafn: Yndislestur Heimildaöflun Fræðsla

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Hljóðbækur
- Spjaldtölvur
- Bækur og texti við hæfi

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Metið út frá þeim verkefnum sem nemendur vinna:
- Bókrýni
- Einföld verkefni unnin upp úr heimildum m.a. í samvinnu við UT kennarar

8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 0,5 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár). Tækninotkun styður við nám nemanda í öllum greinum.

i. Viðfangsefni í námi

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Umgengisreglur um spjaldtölvur
- Google skólaumhverfið með þau forrit sem því fylgja
- Ýmis námsforrit og vefsíður
- Námsforrit m.a. til að gera rafbók, hreyfi- og myndskaiðagerð
- Nemendur fá þjálfun í að forrita **ii. Námsgögn og kennsluefni**

Nemendur tileinka sér ný vinnubrögð með því að prófa sig áfram með nýja hluti sem nýtast þeim í námi sínu. Kennarar sýna nemendum hvernig þeir komast af stað en mikið er lagt upp úr jafningjafraeðslu, að nemendur fíki sig áfram saman.

Fyrir utan það eru þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Vefur saft.is ásamt vefefni um stafræna borgaravitund

Vefsíður á nams.is **iii.**

Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Sýnikennsla
- Einstaklingskennsla og einstaklingsvinna
- Verkefna- og hópvinna **iv. Námsmat og námsmatsaðlögun**

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarmat
- Verkefni unnin í upplýsingatækni
- Vinna nemenda í öðrum greinum.

